

ПРЕС КЛИПИНГ

14. август 2013.

НАСЛОВИ

Људски ресурс, фактор развоја који се најтеже надокнађује (стр. 2)

Дуга листа прекобројних наставника (стр. 3)

Живот лепши у статистици (стр. 4)

Одлази 555 радника (стр. 5)

Одложен штрајк у школама 2. септембра (стр. 5)

ШТА ДА СЕ РАДИ: ДА ЛИ У СРБИЈИ ДЕО ЗАПОСЛЕНИХ УЗИМА ПОСАО НЕЗАПОСЛЕНИМА

Људски ресурс, фактор развоја који се најтеже надокнађује

Владимир Андрић*

Према анкети о радној снази, 14,8 одсто запослених ради дуже од пуног радног времена, што значи да су бар толике и размене допунског рада. Подаци показују да је тај рад више

заступљен код мушкараца, код оних с нижим и средњим образовањем, што сугерише закључак да је у већини случајева реч о онима који су додатно ангажовани да би обезбедили основна средства за своје домаћинство.

Међутим, и овај проблем није једноставан јер неких струка на тржишту рада заиста нема довољно (на пример у здравству: анестезиолози, рендгенолози итд), али, с друге стране, има и злоупотреба овог права и монопола појединаца. Кад је реч о особама које су у пензији а истовремено раде, подсећам да су неки послови, попут чувања објеката, кад се зараде исплаћују на основу уговора о делу, у данашње време доста заступљени. Али то су пензионери са износима пензија који нису довољни за издржавање породице, а млађи чланови су или на школовању или не могу да се запосле.

Зато један број њих одлази у иностранство. С тим у вези треба рећи да је људски ресурс фактор развоја који се најтеже надокнађује. Морамо препознати вредност људског капитала, што је и учињено у разним стратегијама и плановима, али не и у реалности. Неке професије користе право на допунски рад више од осталих и зато што држава подлеже притиску јаких лоби група, јер адвокати, лекари, професори универзитета, разни менаџери утичу на доношење за њих повољних одлука. И многим послодавцима је лакше да им допунски ради добро обучени радник него почетник без искуства. Са друге стране, дешава се и то да допунски рад и рад пензионера служи као заштита од немаштине и социјалне оскудице, јер многи пензионери раде на пословима на којима млади не желе да се ангажују, поготово ако су школовани. То њихове амбиције не задовољава,

што је и природно јер нису завршили школу да би радили за 18.000 динара месечно. Сви заједно чине поменутих 14,8 одсто рада, и то легалног, који припада овом допунском и другим мимо редовног, што није мали проценат. Помиње се и сива економија која у БДП-у учествује са 30 одсто.

Допунски рад је потребан и због нашег школског система који не даје кадрове спремне за радни процес, због чега послодавци тврде да не могу без додатног ангажовања старијих радника са искуством. Код нас има општина у којима је и до 70 одсто радно способног становништва без посла, па је бесмислено у таквим срединама спутавати младе да траже посао било где, па и у иностранству. Не можемо очекивати ни њихов повратак на село, јер дедови данашњих младих су се после Другог светског рата из села досељавали у градове. Како да се сад унуци враћају у пушта села, иако је пољопривредна и прехранбена производња наша шанса. Мере које Савез самосталних синдиката Србије предлаже за повећање запослености су: доношење одговарајуће стратегије привредног развоја (а не уопштених популистичко-пропагандних програма странака); реиндустријализација; предузимање свих расположивих мера како би се повећао ниво директних инвестиција у привреду и тиме омогућило отварање нових радних места; преиспитивање приватизација (неуспешних, криминализованих...); равномеран регионални развој... У Србији је тренутно 1.716.410 запослених и 776.354 незапослена. У последње четири године без посла је остало 300.000 радника (уз 100.000 оних који раде на црно).

Подаци показују да је стопа незапослености достигла кулминацију и да држава није успела да реализује свој план на њеном заустављању. Сваки трећи радно способан грађанин у Србији је без посла, а у истој позицији је сваки други млади.

*Пошљредседник Савеза самосталних синдиката Србије

Дуга листа прекобројних наставника

АУТОР: И. МИЋЕВИЋ

Спискови технолошких вишкова у четвртак би требало да стигну школским управама. Број вишкова разликоваће се и од града до града. Негде не мањка деце, па ће сви имати посла

У ЗБОРНИЦАМА основних и средњих школа наредне школске године биће бар 700 нових прекобројних наставника. И до сада хиљаде просветара нису имале пун фонд часова, а ове године још око 200 неће убележити ниједан час у распореду. Биће угашен и велики број одељења широм Србије.

Са 7.000 ђака мање у првом разреду средње школе, као и многобројним одељењима за занатлије која су остала празна, проблема ће бити више у средњим школама. Мада и основне школе уписује око 1.500 првака мање, па се и ту праве спискови прекобројних.

Према ранијим најавама из Министарства просвете, већ у четвртак би требало да се зна колико у школама има технолошких вишкова, али ти подаци, заправо, неће бити познати до пред сам почетак школске године. Рок да школе предају спискове прекобројних школским управа, а оне проследи Министарству просвете, јесте 15. август, али ће он бити пробијен.

- Школе још нису направиле спискове, тако да ни ми немамо прецизне податке. Тек следеће недеље знаће се по школским управама колико има колега које су делимично или у потпуности остале без норме часова - каже Драган Матијевић, председник Уније синдиката просветних радника. - Процењујемо да ће око 200 колега остати сасвим без часова, а још 500 да ће делимично бити без норме. Али ту је и огроман проблем око 30.000 људи, који већ немају пун фонд, а тим ни пуну плату.

УЧИТЕЉИ НАЈБРОЈНИЈИ НАЈВИШЕ прекобројних је у великим градовима. Међу просветарима који су остали без норме, најбројнији су учитељи, јер се уписује мањи број одељења. Са смањеним фондом прошле године било је највише наставника енглеског језика, физичког, музичког, географије и историје.

Број вишкова, додаје, разликоваће се и од града до града. Негде не мањка деце, па ће сви имати посла. У Чачку, на пример, у средњим школама уписано је десет одељења мање, што значи да недостаје 300 ђака у односу на претходну генерацију, а самим тим и посао за велики број наставника.

Прави број технолошких вишкова, заправо, тешко је утврдити. Десет дана пред почетак претходне школске године помињало се скоро 30.000 просветара са непуним фондом, да би се до првог септембра тај број смањио, у званичним изјавама представника Министарства просвете, на око 6.000, а касније и на око 4.000 људи. Званично је широм Србије прошлог септембра угашено 240 одељења.

Живот лепши у статистици

АУТОР: Д. МАРИНКОВИЋ

Званичну статистику у Србији демантује сваки улаз у трговине и поређење са примањима. У јулу цене „пале“ 0,9 одсто, а за храну и рачуне потребне две и по просечне пензије

НИЖЕ цене „на папиру“ од 0,9 одсто на месечном нивоу већини потрошача у Србији ништа не значе. Чак и са тим уобичајеним летњим сезонским снижењима поврћа и воћа, тешко се саставља крај с крајем, нарочито у породицама где само један члан ради. И поред јулских појефтињења, цене су сада и званично по статистици више у просеку за 8,6 одсто него пре годину дана. Живот је, међутим, према просечним месечним приходима домаћинстава, знатно скупљи.

За плаћање месечних рачуна и куповину хране просечан потрошач у Србији и даље издваја „брдо“ пара. Вредност потрошачке „корпе“ је два и по пута већа од просечне пензије, док је за њено покриће потребна скоро једна и по српска плата. У јулу су највише појефтинили храна и безалкохолна пића за 4,2 одсто. Највећа снижења забележена су на пијаци, а краставац, боранија, парадајз, паприка, шаргарепа, кромпир су због достизања пуне сезоне ниже чак и до 50 одсто.

Прошлог месеца могло је да се уштеди и на куповини обуће и гардеробе, у просеку четири одсто. Ипак, у жеку сезоне, аранжмани за летовања, очекивано, били су скупљи него у јуну и то за чак 33 одсто. Поскупеле су и цигарете, алкохолна пића, поједини часописи, књиге, али и информатичка опрема, опрема за спорт, башту, забаву...

- Годишњи одмори „диктирају“ и цене, а поред хроничне беспарице, продаја је опала и до 30 одсто, па се гомилају и залихе - кажу у трговинским ланцима. - Стога се и сами прозвођачи и добављачи уздржавају од повећања цена, без обзира на то што су поједини инпути попут горива, а од овог месеца и електричне струје поскупели чак за око 10 одсто.

Стручњаци указују да је дефлација усред лета „више правило него изузетак“, а последица је сезонског појефтињења хране. То што је у једном месецу била дефлација, суштински не мења слику наше привреде, а то је да ми имамо високу инфлацију, чији су узроци превелика потрошња, коју „производи“ држава.

■ Kretanje potrošačkih cena				
↑	Alkohol i duvan	3,0%	Hrana	-4,2%
	Rekreacija i kultura	5,9%	Odeća i obuća	-0,4%
	Stan, voda, struja	0,5%	Voda i sokovi	-0,3%

- Овај месец је у складу са очекивањима која постоје, али ради реалније економске „слике“ важно је увек посматрати просечну годишњу стопу инфлације - каже за „Новости“ Александар Стевановић, економиста. - Ове године, по свему судећи, имаћемо инфлацију у границама које је пројектовала Народна банка Србије.

У ОКВИРИМА

ИНФЛАЦИЈА ће од октобра, тврде у Народној банци Србије, бити у планираним оквирима.

Члан Савета гувернера Народне банке Србије Иван Николић каже да подизање цене електричне енергије неће ни у ком случају променити тренд пада међугодишње инфлације.

- Већ наредног месеца очекујемо да она буде испод осам одсто, у септембру испод шест одсто, да би од октобра зашла у предвиђени коридор Народне банке Србије - рекао је Николић.

■ ОДЛАЗИ 555 РАДНИКА

Од око 1.900 радника Групе „Застава возила“, у реструктурирању, који су се први у Србији изјаснили за један од четири попуњена социјална програма, за одлазак се одлучило 555 запослених. То су радници неколико предузећа, која се нису стопила са компанијом „Фијат аутомобили Србија“.

Највише заинтересованих било је међу радницима којима до пензије недостаје пет година. Поред 337 радника из те категорије, још 68 чека на тај процес две године. За 300 евра отпремнине по години стажа одлучило се 137 радника, док је тридесеторо добило десет просечних зарада. М. Ђ.

Danas.rs

http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/odlozen_strajk_u_skolama_2_septembra.55.html?news_id=265987

Издао Обрадовића и Динкића из владе оставио синдикате просветара без преговарача

Одложен штрајк у школама 2. септембра

АУТОР: В. Андрић

Београд - Нова школска година почеће на време, јер је Синдикат радника у просвети Србије (СРПС) одустао од најављеног генералног штрајка, који је био заказан за 2. септембар, сазнаје Данас. Смена министара просвете и финансија Жарка Обрадовића и Млађана Динкића практично је приморала овај синдикат да одустане од протеста, јер у овом тренутку немају с ким да преговарају о корекцији коефицијената у образовању, што је био основни штрајкачки захтев.

Председник Синдиката радника у просвети Србије Слободан Брајковић каже за Данас да ће тај синдикат „вероватно донети одлуку о одлагању штрајка, јер немају начина да га спроведу“, те да ће сачекати формирање нове владе и одредити нови термин за протест, ако не успеју да се договоре са Обрадовићевим и Динкићевим наследницима. Чак и ако нова влада буде формирана до 26. августа, то неће утицати на евентуални обрт, јер штрајк мора бити најављен 15 дана раније.

Подсетимо, СРПС је још крајем маја донео одлуку да ступи у седмодневну потпуну обуставу рада од 2. септембра, уколико влада не пристане на измену коефицијената за обрачун и исплату плата запосленима у образовању. Тај синдикат тражи да однос између најниже и највише зараде у просвети буде један према три, док је сада један према два.

- Наш предлог је да се коефицијенти коригују у три године, и то тако што би у 2013. коефицијенти били повећани за девет одсто, 2014. за исти проценат и 2015. за 9,5 одсто. Најнижу плату би имале спремачице, око 21.000 динара, колико сада износи минималац у Србији, а осталим категоријама запослених зарада би се постепено усклађивала, како бисмо дошли до тога да однос између најниже и највише плате буде један према три - каже Брајковић.

Синдикати упозоравају да је постојећи однос неодржив и да је то довело до нелогичности да запослени са четвртим степеном стручне спреме такође примају минималац. Брајковић указује да је просечна зарада у образовању (40.000 динара) у овом тренутку испод републичког просека (44.000), иако по квалификационој структури 80 одсто запослених у просвети има вишу или високу стручну спрему. У прилог томе да су просветари у лошијем положају од осталих корисника буџета, говори и податак да је свима њима плата повећана пре замрзавања. Брајковић додаје да су просветари 2006. године имали 30 одсто већу плату од просека у држави.

На питање да ли ће излазак из владе досадашњег министра финансија утицати на преговоре, јер су синдикати са Млађаном Динкићем имали коректне односе, Брајковић потврђује да су са њим успевали да се договоре.

- Динкић нам је рекао да сада нема пара, али је обећао да ће корекција коефицијената почети од 2014. године. На једном од ранијих састанака нас је питао зашто смо дозволили да нам плате толико падну. Рекли смо му да смо много пута тражили промену коефицијената и да је то било предвиђено од 2012. у споразуму који су синдикати потписали са владом после великог штрајка 2011. године. Међутим, то није испоштовано - каже Брајковић.

Унија синдиката просветних радника Србије сутра ће одржати састанак Председништва, на коме се не очекује доношење препоруке о евентуалном штрајку почетком нове школске године. Јасна Јанковић из Уније каже за Данас да ће Председништво анализирати постојећу ситуацију у образовању, која, по њеним речима, свакако није добра, али да се у овом тренутку не размишља о новом протесту. Подсетимо, Унија је током маја и јуна одржала низ протеста због технолошких вишкова у просвети, које су подржали и чланови Синдиката образовања Србије. Јанковићева наглашава да одлуку о штрајку може да донесе само Главни одбор Уније, који ће се састати 24. августа, али додаје да тренутно „синдикати немају с ким да преговарају“.

Припреме за штрајк на јесен још пре летњег распуста почео је и Грански синдикат просветних радника Србије „Независност“, али јуче нисмо успели да сазнамо да ли ће и они одустати од протеста. Измена коефицијената је кључни захтев и тог синдиката.

Један састанак

Након што су синдикати најавили штрајк у школама, формирана је комисија која је требало да предложи измене коефицијената у образовању. У њој су били представници сва четири

репрезентативна синдиката просветних радника, министарстава просвете и финансија. Комисија је одржала само један састанак, након чега су без министарског места остали Жарко Обрадовић и Млађан Динкић.

Технолошки вишкови

Синдикати просветних радника још немају податке о броју запослених који ће од јесени бити проглашени технолошким вишком. Тај списак би требало да буде познат после 15. августа. Прошле године око 30.000 запослених није имало пун фонд часова, а од јесени би ситуација могла бити драстичнија, јер је чак 7.000 мање ђака у генерацији која је уписала средњу школу. Додатни проблем настао је након афере са „проваљеним“ тестовима и уписа у средње школе само на основу бодова из основне, јер су средње стручне школе остале полупразне, док су у популарним школама ђаци уписивани преко предвиђене квоте.